

Inspirerende ervaringen met combinatiefunctie school en sport

Pilots verhelderen de opdracht, de rollen en de meerwaarde van deze nieuwe gesubsidieerde functie

DE COMBINATIEFUNCTIE SCHOOL EN SPORT MAG OP WARME BELANGSTELLING REKENEN. NIET ALLEEN HET KABINET WIL ERIN INVESTEREN; OOK GEMEENTEN, SCHOLEN, SPORTVERENIGINGEN EN ANDERE ORGANISATIES WILLEN ER GRAAG MEE AAN DE SLAG. TER VOORBEREIDING OP DE INVOERING VAN DEZE NIEUWE FUNCTIE HEEFT DE ALLIANTIE 'SCHOOL & SPORT SAMEN STERKER' EEN ELFTAL PILOTS GEÏNITIEERD EN BEGELEID IN VERSCHILLENDE ONDERWIJSOORTEN. WAT IS DE OPDRACHT VAN DE COMBINATIEFUNCTIONARIS SCHOOL EN SPORT, WELKE ROLLEN WORDEN VERVULD EN HOE WORDT DE MEERWAARDE VAN DEZE NIEUWE (GESUBSIDIEERDE) FUNCTIE ERVAREN?

Sportkennismaking

Combinatiefunctionaris Koos van Maurik heeft in Bennekom samen met een tweetal basisscholen het zogenaamde Pleinsporten opgezet.

Er zijn roosters gemaakt, zodat verschillende groepen tegelijkertijd op het schoolplein kunnen sporten. Vóór schooltijd (van 8 tot 8.30 uur) en in de pauzes kunnen leerlingen onder begeleiding sporten en spelen. Doordat de groepen op verschillende tijdstippen pauze hebben, worden de pleinen optimaal benut. Daarnaast is er op de dinsdag een sportrooster voor tussenschoolse opvang; de leerlingen kunnen kiezen uit hockey, voetbal, tafeltennis, badminton, volleybal en basketbal. Het pleinsporten krijgt na schooltijd een vervolg; gedurende een periode van drie maanden kunnen kinderen na schooltijd op de pleinen kennismaken met verschillende sporten in samenwerking met sportverenigingen. Stagiaires van de opleiding Sport en Bewegen helpen ook mee.

Samenwerking

De combinatiefunctionaris kent beide scholen, de leerlingen en de sportverenigingen. Hij maakt een werkplan om zo veel mogelijk sport- en beweegmomenten aan te bieden. Ook heeft hij afspraken gemaakt met de verenigingen over zijn eigen inzet en die van de sportverenigingen tijdens het pleinsporten. Aan de scholen is gevraagd de mogelijkheden die de pleinen te bieden hebben onder de loep te nemen en de reguliere roosters aan te passen. Van daaruit is het pleinsportrooster en een beheersplan voor de materialen ontwikkeld. De twee Bennekomse scholen zijn ook gestart met MRT voor

kleuters; inclusief een expliciete uitwerking in hun schoolplannen. De vakleerkracht/combinatiefunctionaris neemt actief deel aan de besprekingen van zorgleerlingen, die gebruik maken van MRT (Motorische Remedial Teaching) en stemt het zorgaanbod van de scholen af op de sportmogelijkheden in de gemeente, waaronder Club Extra. Dit doet Koos van Maurik door middel van gerichte doorverwijzing naar sportverenigingen. Aan de jeugdtrainers van de verenigingen laat hij zien welke aanpak motorisch zwakke kinderen nodig hebben.

Impuls

Wat is de opdracht van de combinatiefunctionaris school en sport? In het basisonderwijs heeft de Alliantie School & Sport een drietal pilots uitgezet - naast Bennekom ook in Den Haag (Laakkwartier) en Den Bosch (Hambaken) - onder het motto: 'Meer kinderen meer laten bewegen.' De combinatiefunctionaris (CF) in de basisschool is verantwoordelijk voor het uitvoeren van die opdracht. Meestal is de CF op de betreffende scholen werkzaam als vakleerkracht bewegingsonderwijs. Hij of zij geeft een impuls aan een toename van het aantal

'De combinatiefunctionaris is, in goede samenwerking met sportverenigingen, de ambassadeur voor alle sportieve activiteiten op school.'

sportmomenten voor alle leerlingen. Dit komt door de verbreding van de functie, door de samenwerking met lokale sportverenigingen en de hulp van stagiaires van mbo- en hbo-opleidingen.

Welke rollen worden vervuld?

In deze pilots komt naar voren, dat de combinatiefunctionaris school en sport in het basisonderwijs een viertal nieuwe, belangrijke rollen vervult:

- inrichter van een aantrekkelijker sportomgeving (bijvoorbeeld via pleinsporten);
- specialist in maatwerkprogramma's voor alle leerlingen (bijvoorbeeld MRT en Club Extra voor zorgleerlingen);
- aanbieder van extra sportmogelijkheden tijdens en na schooltijd (bijvoorbeeld via samenwerking tussen buurt, onderwijs en sport of via sportclinics bij verenigingen) en
- voorbeeld voor groepsleerkrachten op het gebied van sportstimulering.

Resultaten

Wat is er in de pilotperiode bereikt?

Uit de rapportage van deze pilots in het PO blijkt, dat er in één schooljaar toch veel te bereiken is.

De opgetekende resultaten variëren bijvoorbeeld:

- van een integrale aanpak van spelen op het schoolplein en het aanbieden van voor-, tussen- en naschoolse sportactiviteiten tot bekendheid met de gezamenlijke inzet en het gebruik van speel- en sportvelden en een gezamenlijke aanpak van sportclinics en
- van begeleiding van zorgleerlingen en intensieve samenwerking tussen sportverenigingen en scholen tot een upgrade van het vak bewegingsonderwijs in brede zin en de inzet van sage- en beweegteams van diverse sportopleidingen.

In totaal leverde dit drietal pilots voor het PO maar liefst een twintigtal praktijkgerichte resultaten op!

Deze drie PO-pilots stimuleerden ook de ontwikkeling van een aantal nuttige, praktijkgerichte producten, zoals: overdraagbare beweegprogramma's en draaiboeken van sportactiviteiten, een beheerplan van materialen voor gymzaal, school-sport, schoolkamp en naschoolse sport, een sportkalender voor alle basisscholen in de gemeente, een schoolplan MRT en draaiboeken voor het organiseren van een naschools sportprogramma.

Ambassadeur

Hoe wordt de meerwaarde van de combinatiefunctie school en sport ervaren?

De combinatiefunctionaris blijkt in deze pilots de ambassadeur voor alle sportactiviteiten op de basisschool te zijn. Hij of zij is niet alleen het creatieve brein, maar vooral ook de persoon die plannen in de praktijk uitvoert en letterlijk de leerlingen aan het sporten krijgt. De CF kent de leerlingen en de ouders en is daardoor in staat hun sportwensen tot uitvoering te brengen.

De bij deze drie pilots betrokken schooldirecteuren onderstrepen de meerwaarde: 'Zowel voorschools, tussenschools, naschools als tijdens de gymlessen zijn er speciale sportstimulerende activiteiten. Aanvankelijk zorgde dit wel voor rumoer en onrust in de school. Niet alleen de leerlingen, ook leerkrachten moesten eraan wennen. Nu merken zij, dat hun leerlingen er baat bij hebben. Ze bewegen meer en zijn fitter in de klas.'

Daarnaast merken zij op, dat de CF ervoor gezorgd heeft dat er intensief contact is tussen school en sportverenigingen. Dat contact was er voorheen nauwelijks. Het aantal leerlingen van hun scholen dat aan naschoolse sportactiviteiten deelneemt, heeft een explosieve groei meegemaakt. Dat aantal is in één jaar tijd verdubbeld. Een voordeel is volgens hen ook, dat er concrete afspraken zijn gemaakt over een andere opzet van de gebruikelijke jaarlijkse sporttoernooien. Met als doel om ze beter te laten aansluiten bij de capaciteiten van de verschillende typen leerlingen. 'Als school kunnen we nu directer aangeven wat bij de leerlingen past en wat niet', aldus de betrokken PO-directeuren.

So en vo

In de pilot speciaal onderwijs stond de combinatiefunctie in het teken van het begeleiden van sporters met een beperking op school en binnen de sportverenigingen.

Met als rollen:

- ambassadeur / entrepreneur,
- persoonlijke coach en
- verenigingsmanager / -ondersteuner.

Bij het vijftal pilots in het VO lag het accent in de combinatiefunctie school en sport op het bieden van een inspirerend en aantrekkelijk sportaanbod voor en door leerlingen, met als een drieledige taakstelling:

- een naschools sportaanbod organiseren en aanbieden,
- maatschappelijke stages organiseren en begeleiden en
- inactieve leerlingen stimuleren om te gaan sporten.

Inspiratieboek

De praktijkgerichte (en fraai geïllustreerde) rapportage over de pilots school en sport heeft de Alliantie School & Sport samen sterker - onder meer in samenwerking met de VBS namens de besturenorganisaties in het onderwijs - opgenomen in het boek: 'GO!, geïnspireerd op weg met combinatiefuncties sport en onderwijs'.

Op de Slotbijeenkomst van deze Alliantie in Den Haag is dit inspiratieboek op feestelijke wijze in de vorm van een estafettestokje aangeboden aan de staatssecretarissen Marja van Bijsterveldt, Sharon Dijksma en Jet Bussemaker en NOC*NSF-voorzitter Erica Terpstra. De bewindslieden van OCW en VWS beloonden de inspirerende resultaten van de pilots met een extra budget van 28 miljoen euro voor het beleidskader Onderwijs & Sport.

Nu nog de schoolleiders en de sportbestuurders en hun gemeenten als co-financierder over de streep.

Het vermelde inspiratieboek is uitgegeven door Arko Sports Media in Nieuwegein; bereikbaar via tel.: 030 - 600 47 80 of per email: sport@arko.nl

Ton Wagenaar ■